

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1247/2023/10.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. június 11.
Az ügy tárgya: közfeladatot ellátó személy elleni erőszak bűntette
Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Egri Járásbíróság, 2.B.624/2017/11., ítélet, tárgyalás,
2018. május 10.
Másodfok: Egri Törvényszék, 2.Bf.232/2018/9., ítélet, tárgyalás,
2019. június 4.
Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak bűntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva az

Egri Járásbíróság 2.B.624/2017/11. számú és az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.232/2018/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** Az Egri Járásbíróság a 2018. május 10. napján kihirdetett 2.B.624/2017/11. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 311. §]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést – annak elrendelése esetén – börtön fokozatban kell végrehajtani, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. A bíróság a terheltet előzetes mentesítésben részesítette. A szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, továbbá kötelezte az eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

[2] A védelmi fellebbezés alapján eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2019. június 4. napján kihirdetett 2.Bf.232/2018/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelt cselekményét egységesen közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetéként minősítette, amelynek jogszabályi helye helyesen a Btk. 311. §-a, figyelemmel a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontja első fordulatra; a büntetés halmazati jellegére történő utalást mellőzte, és a próbaidő tartamát 2 évre leszállította. Megállapította, hogy a terhelt 2017. június 11. napjától 2017. június 12. napjáig őrizetben volt, és ennek megfelelően helyesbítette a szabadságvesztés tartamába – annak végrehajtása esetén – beszámítandó időtartamot, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a) és b) pontjára hivatkozással, tartalma alapján a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapítva.

[4] Indítványában kifejtette, hogy az ügyben mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú bíróság a terhelt bűnösségét legnagyobb részt a tanúvallomásokra alapította, ezért külön pontban kiemelte a tanúvallomások azon részleteit, amelyek álláspontja szerint jelentőséggel bírtak a terhelt cselekvése tekintetében. Utalt az elsőfokú bíróság által értékelt okirati bizonyítékokra is, így a terheltre vonatkozó orvosi látteleletekre, rendőri jelentésre.

[5] A védő a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseire, valamint a Btk. kommentárja hivatkozva kiemelte, hogy a bűnösség megállapíthatóságához elengedhetetlenül szükséges, hogy az elkövető a hivatalos személy eljárását és a hivatalos személyi minőségét ténylegesen felismerhesse, és ez vonatkozik a közfeladatot ellátó személyre is.

[6] Az 5/2018. BJE határozatra hivatkozással kifejtette, hogy a Btk. 459. § (1) bekezdés 12. pontja a közfeladatot ellátó személy fogalmának meghatározásakor kifejezetten a külön törvényben meghatározott munkakör ellátására, tevékenység végzésére utal, és e személyek tekintetében a kiemelt büntetőjogi státusz szempontjából a külön nevesített tevékenység tényleges ellátása bír jelentőséggel, ezen túlmenően azonban megszorítást a Btk. nem tartalmaz. Utalt rá, hogy más foglalkozások tekintetében a jogalkotó kinyilvánította, hogy kizárólag a háttértörvény által meghatározott esetekben áll fenn a közfeladatot ellátó személyi jelleg, így a Btk. 459. § (1) bekezdésének 12. pont f) alpontja szerint az egészségügyi dolgozó

és az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetekben minősül csak közfeladatot ellátó személynek.

[7] Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 139. §-ára utalva előadta, hogy ez a rendelkezés az egészségügyi dolgozók védelme címet viseli és e jogszabályhely az egészségügyi dolgozók részére a betegellátással és betegirányítással közvetlenül összefüggő feladatai tekintetében biztosítja a fokozott büntetőjogi védelmet azzal, hogy közfeladatot ellátó személynek minősíti. Álláspontja szerint ezt támasztja alá az Eütv.-hez fűzött miniszteri indoklás is, amely szerint „az egészségügyi dolgozók munkájuk során esetenként olyan típusú fokozott veszélynek (veszélyhelyzetnek) vannak kitéve, ami indokoltá teszi a kiemelt védelmüket”, erre nyilvánvalóan a büntetőjogi eszközök a legalkalmasabbak.

[8] A betegellátás, illetve betegirányítás fogalmát a vonatkozó jogszabályok nem részletezik, az egészségügyi törvény a betegellátás kapcsán csupán arra utal, hogy az egészségügyi ellátás fogalmába a beteg adott egészségi állapotához kapcsolódó egészségügyi tevékenységek összessége tartozik.

[9] A védő álláspontja szerint, mivel a terhelt csupán élettársa kísérőjeként érkezett a kórházba, ezért az ő szempontjából egyik sértett sem minősült közfeladatot ellátó személynek a cselekmény vonatkozásában, mivel vele kapcsolatos egészségügyi tevékenységet nem végeztek, és állapota miatt fel sem ismerhette, hogy körülötte közfeladatot ellátó személyek vannak. Hivatkozott ugyanakkor arra, hogy a terhelt öntudatlan állapotát felismerve az intézmény egészségügy dolgozói meg sem próbálták magához téríteni, ellátni, őt felügyelet nélkül hagyták annak ellenére, hogy a szakmai protokoll mérgezéses tüneteknél ezt kifejezetten tiltja, épp a gyakori indokolatlan agresszív tünetek megakadályozása érdekében.

[10] A védő hivatkozott a Kúria BH 2014.40. számon közzétett eseti döntésére is, amely szerint a közfeladatot ellátó személynek az e minőségéből eredő feladatellátást követő – tehát jogszzerű eljárást már nem akadályozó – személy elleni erőszakos (vagy közveszélyt okozó) büntetendő cselekmény elkövetésével való fenyegetése nem ad alapot a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetvény megállapítására, hanem zaklatás vétségének minősül. Ebből a védő azt vezette le, hogy ha az egészségügyi dolgozó éppen nem végez egészségügyi tevékenységet (betegellátást vagy betegirányítást), büntetőjogi szempontból nem minősül közfeladatot ellátó személynek.

[11] Mindebből következően a terhelt nem követte el a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetvényét, mivel vele kapcsolatban a sértett ápolók közfeladatot nem láttak el, egészségügyi tevékenységet sem végeztek, a személyek közfeladatot ellátó jellege pedig a terhelt számára egyébként sem volt felismerhető.

[12] Álláspontja szerint a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetvény hiányában védenca cselekménye könnyű testi sértés vétségének megállapítására lehet alkalmas, ehhez azonban hiányzik a magánindítvány, mivel mindkét sértett a törvényes határidőn belül egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy magánindítványt nem kíván előterjeszteni a terhelttel szemben.

[13] Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, és a terheltet mentse fel az ellene emelt vád alól.

[14] A Legfőbb Ügyészség a BF.1379/2023/2. számú átiratában a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[15] Rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti

lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem.

[16] A jogerős ítéletben rögzített tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a sértettek a kórházban ápolóként dolgoztak, akik a betegellátással összefüggő feladatot láttak el.

[17] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány azon okfejtése, hogy a terhelt azért nem lehet elkövetője a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettének, mert vele kapcsolatban az ápolók egészségügyi tevékenységet nem végeztek, lényegében azt az álláspontot tükrözi, hogy e bűncselekmény alanya csak az lehet, akinek a vonatkozásában ténylegesen egészségügyi tevékenységet – a betegellátást illetve a betegirányítással közvetlenül összefüggő feladatot – végzik, a törvényi tényállás azonban ilyen követelményt nem tartalmaz.

[18] Érvelése szerint a védett jogi tárgy nyilvánvalóan sérül akkor is, ha a közfeladatot ellátó személyt az eljárásában nem az a személy gátolja vagy bántalmazza, akire éppen a közfeladati tevékenység irányul. A védő által felhívott eseti döntés is ezt a jogi álláspontot tükrözi.

[19] A felülvizsgálati indítvány azon hivatkozását sem tartotta alaposnak, amely szerint a terhelt számára nem volt felismerhető az, hogy a kórházban szolgálatot teljesítő ápolók közfeladatot láttak el. A terheltnek nem azt kellett felismernie, illetve tudnia, hogy az ápoló közfeladatot ellátó személy a büntető anyagi jogi szabályozás alapján, hanem azt, hogy akit bántalmaz, az ápoló, ami pedig objektíve felismerhető volt. A Btk. 18. §-a alapján az önhibából ittas állapotba kerülő és ebben az állapotban bűncselekmény tényállását megvalósító személyt olyannak kell tekinteni, mint akinek beszámítási képessége van. A terheltnek tehát, amennyiben nem ittas, fel kellett ismernie a sértettek ápolói minőségét, ami megalapozza a cselekménye közfeladatot ellátó személy elleni erőszak szerinti minősítését.

[20] Utalt arra is, hogy a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre alapított felülvizsgálati okra való hivatkozásnak egyebek mellett az is feltétele, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős ügydöntő határozatot a bíróság 2020. július 1-jén vagy azt követően hozta (BH 2022.289.). Mivel jelen ügyben az Egri Járásbíróság ítéletének jogerőre emelkedése ezen időpont előtti, ezért a BH 2014.40. számú eseti döntéstől való eltérés annak megállapíthatósága esetén sem képezhetne felülvizsgálati okot. Ezen túlmenően, mivel a hivatkozott eseti döntés eltérő ténybeli alapon született, jelen ügyre az nem alkalmazható.

[21] Mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen az Egri Járásbíróság 2.B.624/2017/11. számú ítéletét, illetőleg az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.232/2018/9. számú ítéletét hatályában tartsa fenn.

[22] A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában foglaltakra a terhelt védője észrevételt tett, amelyben a felülvizsgálati indítványában foglaltakat – az érveit részben megismételve – változatlanul fenntartotta.

[23] Kifejtette továbbá, hogy a felülvizsgálati indítványa nem tartalmaz a jogerős ítélettel megállapított tényállás módosítására vonatkozó indítványt vagy észrevételt, csupán idézi az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást.

[24] Álláspontja szerint „mentő körülmény”, hogy a terhelt számára sem a saját állapota, sem a kórházi személyzet magatartása nem tette lehetővé azt, hogy felismerje, körülötte közfeladatot ellátó személyek vannak. A Legfőbb Ügyészség álláspontjával szemben kifejtette, hogy az önhibából eredő ittas állapot a terheltet a könnyű testi sértés vétsége tekintetében nem mentesíti(mentesítené) a büntetőjogi felelősség megállapítása alól. A

közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette vonatkozásában viszont relevanciával bír ezen állapota a tekintetben, hogy felismerhette-e a sértettek közfeladatot ellátó személyi minőségét.

[25] Mindezekre figyelemmel továbbra is indítványozta a jogerős ítélet megváltoztatását és a terhelt felmentését az ellene emelt vád alól.

[26] **III.** A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa részben a törvényben kizárt, részben alaptalan.

[27] 1. A Be. XC. Fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, annak lefolytatására kizárólag a törvényben meghatározott okok alapján, az ott meghatározott feltételekkel és szabályok szerint kerülhet sor.

[28] A felülvizsgálat törvényben meghatározott okainak köre nem bővíthető, a felülvizsgálati eljárást pedig a törvényben írt feltételekkel és szabályok mellett kell lefolytatni.

[29] A Be. 648. §-a értelmében felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a) a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, b) eljárási szabálysértés miatt, c) az Alkotmánybíróság vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján, d) a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén van helye.

[30] A Be. 652. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját.

[31] A Be. 659. § (5) bekezdése értelmében a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Ez alól a Be. 659. § (6) bekezdése ad kivételt azzal, hogy amennyiben a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának helye van, a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[32] A Be. 650. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[33] A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[34] A védő a felülvizsgálati indítványában – a törvény tiltó rendelkezése és az észrevételében általa hangsúlyozottak ellenére – részben a jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállást támadta.

[35] E körbe tartozik az, hogy a bizonyítékok (tanúvallomások, okiratok) ismételt egybevetését, valamint az általa mellékletként csatolt okiratok értékelését indítványozta, amire a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[36] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg; a b) pont ba) és bb) alpont alapján pedig akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést vagy alkalmazott törvénysértő intézkedést.

[37] A bíróság jogerős ítéletével megállapított, így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás lényege a következő.

[38] Terhelt1 terheltet 2017. június 11. napján 5 óra 30 perc körüli időben, erősen ittas állapotban szállította be a mentő az kórház részlegére. A terheltnek 8 napon belül gyógyuló sérülései, valamint tudatkiesése volt.

[39] A terhelttel együtt szállították a kórházba az élettársát, aki szintén erősen ittas állapotban volt.

[40] A terheltet egy toloszékbe ültették le, azonban onnan felállt, majd odament sértett2 részlegvezető ápolóhoz, megcsavarta a csuklóját, azt erősen megszorította, és eközben megpróbálta megütni. Ezután a terhelt a sértett2 segítségére siető sértett1 ápolónőt ütötte meg a tarkóján, valamint a bal vállán.

[41] sértett2 és sértett1 ápolónőként dolgoztak az kórházban.

[42] A bántalmazás következtében sértett2 sértett a csukló és a kéz zúzódásos sérülését szenvedte el, míg sértett1 a tarkóján és a vállán szenvedett el zúzódásos sérüléseket, amelyek mindkét esetben 8 napon belül gyógyulóak. A sértettek magánindítványt nem terjesztettek elő a terhelttel szemben.

[43] A Kúria következetes gyakorlata szerint a tényálláshoz tartoznak mindazok a történeti tények, amelyek az ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán nem az ítélet történeti tényállási részében kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.III., BH 2006.392.).

[44] Ekként a Kúria az irányadó tényállás részének tekintette az elsőfokú bíróság által tett azon tényállítást, amely szerint a terhelt és élettársa ittasságát az eredményezte, hogy a szálláshelyükön szeszes italt fogyasztottak (Egri Járásbíróság 2.B.624/2017/11. számú ítélete 3. oldal 2. bekezdés).

[45] A Btk. 311. §-a szerint a 310. § szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el.

[46] A Btk. 310. § (1) bekezdése értelmében az elkövetési magatartások a következők: a közfeladatot ellátó személy

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozása,

b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerítése, vagy

c) eljárása alatt, illetve emiatt történő bántalmazása.

[47] A Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elkövetési magatartás (is) kizárólag szándékosan követhető el, az elkövető tudatának ki kell terjednie arra, hogy akit az eljárása alatt vagy amiatt bántalmaz, az közfeladatot ellátó személynek minősül. E körben azonban nem a jogi fogalmak pontos ismeretének, hanem annak van jelentősége, hogy a passzív alany e minősége – az éppen ellátott tevékenysége vagy más körülmény alapján – az adott esetben a terhelt számára felismerhető volt-e.

[48] A felülvizsgálati indítvány a bűncselekmény megvalósulását egyrészt azzal vitatta, hogy a sértettek nem minősültek közfeladatot ellátó személynek a bántalmazáskor, másrészt azzal, hogy a sértettek e minőségét a terhelt – objektíve – nem ismerhette fel, ami a szándékosság körében a bűnösség kizárását jelentheti.

[49] 2.1. Az elkövetéskor és a jogerős elbíráláskor is hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 12/f) pontja szerint az egészségügyi dolgozó és az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetekben közfeladatot ellátó személynek minősül.

[50] Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 2011. január 1. napjától hatályos 139. §-a Az egészségügyi dolgozók védelme cím alatt határozza meg, hogy mely

körben élveznek e személyek kiemelt büntetőjogi védelmet. Így az egészségügyi dolgozó egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggő tevékenységvégeztése során, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy ezen jogviszony alapján végzett, a betegellátással és a betegirányítással közvetlenül összefüggő feladatai tekintetében közfeladatot ellátó személynek minősül.

[51] Az ezt megelőzően hatályos törvény felsorolta azokat az egyes feladatokat, amelyek ellátása során közfeladatot ellátó személynek minősült az egészségügyben dolgozó személy (például látlelet kiadása, ügyeleti szolgálat, sürgősségi ellátás). Ezt követően azonban – így az elkövetés és az elbírálás idején is – az éppen ellátott feladatra tekintet nélkül, pusztán a tevékenységre tekintettel állapítható meg a büntetőjogi védelem. Ezt a jogértelmezést a törvénymódosítási javaslat indokolása is alátámasztja azzal, hogy „szükséges általános szabályként előírni, hogy az egészségügyi dolgozó bármilyen egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggő tevékenysége során közfeladatot ellátó személynek minősül. A jelenlegi szabályozás alapján ugyanis csak meghatározott egészségügyi tevékenységek végzése esetén lehet az egészségügyi dolgozót közfeladatot ellátó személynek tekinteni.” Ki kell tehát emelni, hogy a törvény a büntetőjogi védelmet nem pusztán az egészségügyi szolgáltatás nyújtásához kapcsolja, hanem az azzal összefüggő tevékenységekhez is, amennyiben a személyi feltétel teljesül.

[52] A sértettek mindketten ápolóként, vagyis egészségügyi szakképesítéssel rendelkező egészségügyi dolgozóként [Eütv. 3. § d) pont] végeztek a betegellátással összefüggő tevékenységet a kórházban. A kórház pedig nem vitásan egészségügyi szolgáltatást végző intézménynek minősül [Eütv. 3. § e) pont].

[53] Mindebből és abból következően, hogy a sértettek egészségügyi dolgozók, és nem más jogviszony alapján végezték a munkájukat, téves a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, hogy csak a betegellátással, betegirányítással közvetlenül összefüggő feladataik tekintetében lennének közfeladatot ellátó személyek.

[54] Ettől függetlenül a jelen ügyben az is megállapítható, hogy a sértettek közvetlenül betegápolásban vettek részt, mivel a szolgálati idejükben a kórházban, a sürgősségi osztályon, annak is a betegmegfigyelésre szolgáló (obszerváló) részlegén végeztek a munkakörüknek megfelelő munkát.

[55] A közfeladatot ellátó személyek és eljárásuk vonatkozásában is irányadó a hivatali bűncselekmény kapcsán a BH 1992.738. számon közzétett eseti döntésben kifejtett elvi álláspont (hasonlóan: BJD 3932.). E szerint a hivatalos eljárást rendszerint több mozzanattól álló különböző vagy azonos irányú cselekvések töltik ki. Minden olyan tevékenység, amely a hivatali köteleesség teljesítéseként jelentkezik, része a hivatalos eljárásnak. A hivatalos eljárás a hivatali köteleesség teljesítésének kezdetétől a hivatali aktus befejezéséig tart. Eszerint a hivatalos eljárás időbeli keret, vagyis olyan időtartam, amely alatt a hivatalos személy e minőségében intézkedik, felkészülten más személyekkel kapcsolatba lép.

[56] Vagyis a közfeladatot ellátó betegápolók a feladatellátásra kijelölt kórházban a munkaidejük alatt mindvégig a büntetőjogi kiemelt védelmet megalapozó közfeladatot látnak el, és nem csupán abban az időpontban, amikor ténylegesen beteget ápolnak.

[57] Téves ezért a felülvizsgálati indítvány azon felvetése is, hogy a sértettek azért nem minősülnek közfeladatot ellátó személynek, mert a terheltet éppen nem látták el. Más szóval a bűncselekménynek nem csak az a személy lehet az elkövetője, akit az egészségügyi dolgozók ellátnak.

[58] A bűncselekmény védett jogi tárgya ugyanis – az érintett személy testi épségének, egészségének védelmén túl – a betegellátás mint közfeladat zavartalan ellátása. Ezért nincs jelentősége annak, és a törvényi tényállás sem tartalmaz a tekintetben alanyi szűkítést, hogy

az elkövetési magatartást ki fejti ki a közfeladatot ellátó személlyel szemben. Nyilvánvalóan a közfeladat ellátását is ugyanúgy akadályozza az ellátott személy általi fenyegetés vagy erőszak, mint ha ez más, ebből a szempontból kívülálló elkövető részéről történne.

[59] Ezért közömbös az a – tényállásban egyébként nem szereplő – körülmény is, hogy a terhelt ellátás céljából vagy élettársa kísérőjeként érkezett a kórházba.

[60] 2.2. A felülvizsgálati indítvány a bűncselekmény szándékos elkövetését vitatta azzal, hogy az ittas, tudatzavart állapotban lévő terhelt a sértettek speciális passzív alanyiségét nem ismerhette fel.

[61] E vonatkozásban a Legfőbb Ügyészség helyesen hivatkozott arra, hogy az önhibából eredő ittasság esetén – a Btk. 18. §-ára figyelemmel – a kóros elmeállapotra vonatkozó szabályok akkor sem alkalmazhatók, amennyiben az ittasság olyan fokú, ami a terhelt tudatzavarát idézte elő. A terhelt az ittasságát maga idézte elő, szeszes ital elfogyasztásával, ami a mentális következményei tekintetében az önhiba megállapítását megalapozza.

[62] Az önhibából eredő ittas állapotban elkövető cselekményét – a felismerési képesség ittasság okozta korlátozottságának figyelmen kívül hagyásával – a tárgyi oldal értékelése alapján kell elbírálni (BH 2009.II.). A magatartás tárgyi oldali tényezőit összességében értékelve arra utaltak, hogy a terhelt számára felismerhető volt a sértettek foglalkozása, konkrét tevékenysége.

[63] Az irányadó tényállás ugyanis tartalmazza, hogy

- a terheltet sérülésekkel, mentő szállította a kórházba,
- az elkövetéskor a kórház sürgősségi osztályán, vagyis a betegállásásra szolgáló részén tartózkodott,
- a terhelt kórházi ápolókra, vagyis bárki számára jól felismerhető munkaruházatot viselő dolgozókra támadt.

[64] Mindebből következően, az objektív körülmények alapján is – az ittasságából eredő tudatzavarát figyelmen kívül hagyva – a terhelt tisztában lehetett azzal, hogy a sértettek egészségügyi dolgozók, ekként pedig közfeladatot ellátó személyek. Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség ugyancsak helyesen hivatkozott, a súlyosabb minősítés megállapításának nem feltétele a közfeladatot ellátó személy törvényi fogalmának ismerete, elegendő a passzív alany – akivel szemben az elkövetési magatartás kifejtésre kerül – ilyen foglalkozásának, tevékenységének felismerése (jelen esetben objektív körülmények alapján a felismerhetősége) az elkövető részéről. Ez pedig a jelen ügyben aggálytalanul megállapítható volt.

[65] 3. A védő – a Be. 648. § d) pontjára alapítottn – hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok a Bfv.I.435/2013/6. sorszámú, BH 2014.40. szám alatt közzétett eseti döntésben elfoglalt jogi állásponttól jogkérdésben eltértek.

[66] Felülvizsgálatnak Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén is helye van [Be. 648. § d) pont].

[67] A Legfőbb Ügyészség azonban helyesen utalt arra, hogy a felülvizsgálati indítvány e körben törvényben kizárt.

[68] A Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre alapított felülvizsgálati okra történő hivatkozásnak ugyanis csak az alábbi feltételek együttes fennállása esetén van lehetőség:

- a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős ügydöntő határozatot a bíróság 2020. július 1-jén vagy azt követően hozta,

- a felülvizsgálattal támadott határozattól való eltérést megalapozó határozatot a Kúria hozta és az 2012. január 1. napját követően a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétételre került, valamint

- a felülvizsgálati indítvány tartalmazza annak megjelölését, hogy az állított eltérés a büntető anyagi jog mely szabályának Be. 649. § (1) bekezdésében meghatározott megsértését eredményezte, vagy a 649. § (2) bekezdésében meghatározott mely eljárási szabálysértést eredményezett. Amennyiben ezen feltételek közül bármelyik hiányzik, a felülvizsgálati indítvány alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása kizárt (BH 2022.289.).

[69] Mivel az ügyben a bíróság a támadott jogerős ügydöntő határozatot 2020. július 1. napját megelőzően hozta, így a felülvizsgálat ezen feltétele nem teljesült, ebből eredően a további feltételek vizsgálata nem szükséges. Így a felülvizsgálati indítvány ebben a részében a törvényben kizárt.

[70] A Kúria a teljesség érdekében utal arra, hogy az eseti döntés felhívása érdemben is téves, mert annak tényállása a lényegi részében eltér a jogerős ítélettel megállapított cselekménysortól. A BH 2014.40. számon közzétett határozat szerint a közfeladatot ellátó személynek az e minőségéből eredő feladatellátást követő – tehát jogszerű eljárást már nem akadályozó, nem az eljárása alatt történt – személy elleni erőszakos (vagy közveszélyt okozó) büntetendő cselekmény elkövetésével való fenyegetése nem ad alapot a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetnének megállapítására, hanem zaklatás vétségének minősül. Az ott megállapított tényállás szerint az elkövető – a neki nem megfelelő módon kiállított terhesgondozásról szóló irat átvételét követően – a védőnő sértettel szemben erőszakos, a bántalmazás ismérveinek megfelelő magatartást nem tanúsított, csupán félelemkeltés céljával szóban fenyegette és szidalmazta. Ugyanakkor ezek a fenyegetések a közfeladatot ellátó személyt – figyelemmel arra is, hogy a kért igazolás átadását követően további jogszerű eljárásra az adott helyen és időben már nem volt szükség – nem akadályozta, intézkedésre nem kényszerítette.

[71] Alapvetően különböző ettől a jelen ügyben megállapított tényállás, amely szerint a terhelt a sértetteket az eljárásuk alatt és nem azt követően bántalmazta, az azonban fel sem merült, hogy az eljárásukban a terhelt akadályozta, intézkedésre kényszerítette volna, illetve a bántalmazás erre irányult volna.

[72] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy az eljáró bíróságok az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítették a terhelt cselekményét a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontjára is figyelemmel Btk. 311. §-ába ütköző közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetnének.

[73] 4. A védő azon hivatkozása, hogy amennyiben a sértettek a terhelt, mint erősen ittas beteg ellátására vonatkozó protokollt betartották volna, a terhelt támadása is elmaradt volna, pusztán feltételezés. Emellett az irányadó tényállás erre vonatkozó tény nem rögzít, a hivatkozás – annak valósága esetén – mint enyhítő körülmény a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható, a büntetés megváltoztatására nem ad alapot (BH 2005.337.III.), mivel a kiszabott büntetés sérelmezése önmagában e rendkívüli jogorvoslat alapjául nem szolgálhat. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja értelmében ugyanis a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálatnak csak akkor van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. A védő ezt a felülvizsgálati okot nem jelölte meg és az indítvány a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapítását és nem a bűncselekmény törvénysértő minősítését vagy a Btk. más kötelezően alkalmazandó szabályának megsértését kifogásolja. Ennek tükrében a védő fenti hivatkozása alapján is kizárt a felülvizsgálat.

[74] 5. A Kúria hivatalból vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértéseket, az ott megjelölt, hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértést nem észlelt.

[75] IV. A Kúria mindezekre figyelemmel a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályában fenntartotta, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján.

[76] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdés, a Kúria ügyelosztási rendje IV.6. pont].

[77] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

[78] A Be. 652. § (6) és (7) bekezdése értelmében minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul, felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

[79] A Be. 656. § (4) bekezdése értelmében, az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. június 11.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró